

Sygn. akt I CSK 2325/22

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stefańska

w sprawie z powództwa B. T.

przeciwko U. w W.

o rentę i zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 czerwca 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 10 marca 2021 r., sygn. akt III Ca 1094/20,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2 700 zł (dwa tysiące siedemset) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym;

3) przyznaje na rzecz adw. P. R. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku kwotę 2 700 zł (dwa tysiące siedemset) powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 10 marca 2021 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił apelacje wniesione przez powoda B. T. i pozwanego U. w W. od wyroku Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z 25 września 2020 r., w sprawie o ustalenie i rentę.

Powód wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu drugiej instancji w części i domagał się orzeczenia co do istoty sprawy. W skardze zamieszczono wniosek o przyznanie adw. P. R. ze Skarbu Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, które nie zostały opłacone w całości lub części.

W odpowiedzi pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi

kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako przesłankę wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący wskazał na istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, występowanie istotnego zagadnienia prawnego, a także oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Skarżący nie wyjaśnił, na czym miałyby polegać potrzeba dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, albowiem nie przytoczył orzecznictwa sądów, które miałyby być rozbieżne. W uzasadnieniu wniosku wskazał jedynie, że chodzi o art. 444 § 2 k.c. i art. 189 k.p.c. Dlatego należy uznać, że przesłanka określona w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. nie występuje w tej sprawie. Jedynie ubocznie trzeba wyjaśnić, że powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (postanowienie SN z 20 stycznia 2022 r., I CSK 790/22). W przedmiotowej sprawie brak jest takiego wyводу.

Odwołując się do drugiej z przesłanek zaznaczyć należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (postanowienie SN z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, postanowienie SN z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, postanowienie SN z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, postanowienie SN z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, postanowienie SN z 26 września 2005 r., II PK

98/05, postanowienie SN z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18). Tymczasem analiza przedmiotowej skargi prowadzi do wniosku, że powyższa przesłanka nie została wykazana.

W skardze kasacyjnej jako istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powołano sześć szczegółowych pytań, m.in.: „czy poszkodowany, występujący z powództwem o przyznanie mu renty że uzyskiwał w okresie bezpośrednio poprzedzającym wypadek stałe miesięczne wynagrodzenie?”, „czy wysokość renty może zostać obliczona na podstawie posiadanego przez poszkodowanego wykształcenia w danym zawodzie?”. Są to kwestie kazuistyczne, podlegające ocenie sądu, analizowane w licznych orzeczeniach. Skarżący nie wykazał więc, że sformułowane przez niego zagadnienia prawne są istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, zaś ich wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa.

Jako trzecią przesłankę uzasadniającą przyjęcie skargi do rozpoznania, skarżący wskazał jej oczywistą zasadność.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienie SN z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; postanowienie SN z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; postanowienie SN z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej

zasadności skargi kasacyjnej należy dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07). Tymczasem w analizowanej skardze kasacyjnej istnienia tej przesłanki nie wykazano, gdyż skarżący ograniczył się do odwołania do zarzutów podniesionych w skardze.

W sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia – z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., z uwzględnieniem § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu orzeczono na podstawie § 8 pkt 6 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r., poz. 18).

[as]